

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 1/2 óra . . . . . 50 K Félévre . . . . . 220 K
 1/4 óra . . . . . 110 K Egész évre . . . . . 440 K
NYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A kultura decentralizálása

A görög kultura nem temetkezett el Athén falai között, a latin nem az urbs aeterna hét halma mögé, hanem a birodalom minden városában élt, virágzott és hódított. Hódította az életküzdelmeiben elmerült emberi lelket és nemessé, erőssé, acélossá idomítván őket, alapja lett a halhatatlan görög és latin dicsőségnek. A párisi nagyhatalmak dicsőségük zenitjén rettegve gondolkodnak a meggyalázott germán ökökre, mely fel fog emelkednie mielőbb, mert a római kultura sem zárkozott be Nagy-Berlin műcsarnokaiba, hanem a vidéken talán még intenzívebb életet él, még gyönyörűbben virágzik és még ellenállhatlanabbul hódítja meg nemzete számára az emberi lelkeket.

Csak a magyar kultura van beszorítva Budapest falai közé. Mintha a fővároson kívül nem is ugyanaz a kultura után szomjazó, fogékony és hajlamaiban különbözőképpen kiválasztott nép laknék, minden szellemi kincsét nemzetünknek odavisszük és ott halmozzuk fel. **Ami nem fér el, vagy nem talál már helyet, az veszendőbe megy.** Nem, mert tényleg nem volna a fővároson kívül gyümölcsötöztesre alkalmas más empórium az országnak, hanem, mert a nemtörődömségben és a könnyelműségben mi vezetjük a világot. Vagy ezeréves állami létünk alatt gondolkunk-e egyszer is komolyan arra, hogy a vidék nagy városait kulturális szempontból is központokká tegyük? Merészség volna állítani, hisz az utolsó évtizedek alatt is csak azt tettük, amit az elodázhatatlan szükségesség kényszerített reánk.

Budapesten évek óta gazdátlanul stagnál és szinte feledésbe ment már a Műegyetem **gyakorlati állattani** tanszéke. Az a tanszék, melyet **Daday Jenő** tudása és fáradhatatlan energiája emelt európai színvonalra, s amely az östermeléssel foglalkozó Magyarországra nézve életbevágóan fontos és kívánatos. Közel két évtizede hever kamatoztatlanul pompás felszerelése és gazdag könyvtára s mert a budapesti viszonyok nem alkalmasak arra, hogy működését újból megkezdje, senkinek sem jut eszébe, hogy a tanszéket valamelyik vidéki központba telepítse.

A debreceni egyetem tanácsa és a város gazdatársadalmi mozgalmát indított a debreceni gazdasági Akadémia egyetemmel fejlesztése érdekében és mi sem természetesebb, mint hogy a feledésbe ment gyakorlati állattani tanszék letelepítését is kívánságai közé foglalta. A kultuskormány részére alkalom adódik ezzel arra, hogy a magyar kultura decentralizálását végre-valahára megkezdje. Hinni szerelnők, hogy a kormány nem fog késlekedni a letelepítéssel és a nagy magyar

Alföld e rohamos fejlődésnek indult kulturközpontja hamarosan megkapja azokat a kereteket, amelyek között egyszerű hivatásának betöltésére elindulhat. Az agrárkultur Magyarország gazdasági életének vérkeringését igazán nem lehet Budapestről irányítani, — az Alföld talaja és le-

vegője elengedhetetlenül szükséges ahhoz. A kormánynak minden rendelkezésére álló eszközt fel kell arra használnia, hogy a magyar kultura kilépjen merőv ölszigeteltségének falai közül és jótékony melegeivel járja át és árasssa el az aranykálászot magyar rónákat...

Vita a keresztyén szövetkezetekről

Nem „élveznek” monopóliumot - Harc az alkohol ellen

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, márc. 2. A nemzetgyűlés mai ülését féltenegy órakor nyitotta meg **Rakovszky István** elnök. Elnöki előterjesztések után **Somogyi István** a mentelmi bizottság jelentését terjesztte be **Paczek Géza**, **Friedrich István** és **Dinich Vidor** ügyében. Ezután folytatják az italmérségi illetékről szóló törvényjavaslat feltéti vitát.

Schandt Károly elfogadja a javaslatot. A szövetkezetek üdvös voltát bizonyítja. Egyes lapok úgy állítják be a szövetkezeteket, mint monopolisztikus intézményeket. Tény az, hogy a szövetkezetek semmiféle monopóliumot nem élveznek. A gabonagyűjtésnél a gazdák kijelentették, hogy az áruforgalminak nem adják be a gabonát, így bízták meg a falusi szövetkezeteket a gyűjtéssel. Rámutat, hogy egyes nagy bankok milyen monopóliumot élveznek. **Egik liberális kormány 11 milliót adott egy társaságnak azért hogy a magyarság kívándorlását végezze.** Nem társadalmi réteg, vagy faj üldözéséről, hanem magyar fajvédelemről van szó. A gazdasági szabadságot a magyar mezőgazdaságnál kell elkezdni.

Valutánk javulóban van, de az árak az élelmiszerek kivételével még nem esnek. **Széchényi** szavaival végzi, „Mielőtt másokat emancipálunk, magyar fajunkat emancipáljuk, de minél előbb!” — (Taps, Eljenzés).

Csernus Mihály a következő szónok. A magyar nép lelkét három tényező mételezte és rontotta meg, a sajtó, a bankok és az italmérések. Mint falusi vendéglős fia tudja, hogy a magyar paraszt lelkére milyen ártalmas hatással voltak az italmérések. A szociáldemokrácia és bolsevizmus valóságos melegágyai voltak a falusi és városi koresmák. Reméli, hogy az iparengedélyek revíziójánál arra figyelemmel lesznek. A javaslatot elfogadja.

Somogyi István azt hiszi, hogy a javaslat pénzügyi javaslat lesz, de nemzeti szempontból is üdvösnek tartja. A javaslatot elfogadja. Elnök ezután a vitát bezárja.

Erődy Harrach Béla a módosítások és határozati javaslatok közül. **Sclantha Margit** indítványát elveti. **Egry Nagy János** határozati javaslatát elfogadja, hogy az italmérések vasárnap nem lehetnek nyitva, az italmérések temetők és templomoktól legalább 200—300 méternyire távol legyenek, a 10 koronás aluli koresmai adósságot nem lehet törölni, a koresmai udvarán 14 éven aluli egyének nem tartózkodhatnak, a községi, megyei, országgyűlési választások alatt szeszes italokat nem lehet kimeríteni.

A nemzetgyűlés a javaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalásnál az 1—3. szakaszt változatlanul elfogadják A 4. szakaszt **Gaál Gaszton** módosításával fogadják el.

Elnök napirendi előterjesztést tesz, ami után áttérnek az interpellációkra.

Bródy Ernő a fővárosi lakásmizériákra teszi szót.

Szaldaczy József interpellációjában előadja, hogy egy abaujmezei községben vasuti állomást akartak építeni, de ezt a tervet egy **Farkas** nevű ur közbenjárására elejtették.

Hegyeshalmy Lajos ker. miniszter azonnal válaszol, s kijelenti, hogy a vasuti állomás felépítése más ok miatt maradt el.

A választ tudomásul veszik.

Koszó István a jöszágállomány helyreállítását javasolja.

A jöszágállománytakarmánnyal való ellátását sürgeti. Kifogásolja, hogy az adógabona beszállításánál az őrlés folytán viszsamaradt korpát nem adták vissza a gazdáknak.

Kritizálja a korpa központot.

Nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy az adógabonánál viszsamaradt korpát a jelenlegi helyzetben nem adhatja vissza. A korpa felett a közlelmzési miniszter rendelkezik. Nemesak a termelők, de a fogyasztók is igényt tartanak a korpára, mert jöszágokat tartanak s a gazdáknak van más takarmányuk is.

A háborús központokat lassanként megszüntetik, így a korpa központot is. Reméli, hogy nemsokára a rekvirálások és maximálások is meg fognak szünni.

A választ tudomásul veszik.

A rutének autonómiája

Prága, március 2. (Nemz. St. irod. jel.) A rutén kiscsászár február hónapi gyűlésének a prágai nemzetgyűlésen már is érezhető a hatása. A rutén párt együttes felhívásának eredményeképpen a rutén föld autonómiája mellett véglegesen döntöttek.

A tisztek otthagyják a cseh hadsereget

Prága, márc. 2. A cseh tisztek hivatalos lapja közli, hogy a cseh tisztikar száma napról-napra csökken. Tömegesen lépnek ki a hadseregből. A kilépés oka a tisztek csekély fizetése és a tisztikar tekintélyének lényeges csökkenése.

Az orosz ellenforradalom

Riga, márc. 2. A helyzet Szovjetországban napról-napra komolyabb; mind jobban és jobban terjed az ellenforradalmi hangulat. A Kreml ellen intézett ostromot lett csapatok verték vissza. A felkelő katonasághoz huszezer munkás is csatlakozott. Az utcán barrikádokat állítottak fel.

Küszöbön a fővárosi pékmunkások sztrájkja

A kenyérellátás biztosítva van

Budapest, febr. 2. (Nemz. St. Irod. jel.) A pékmunkások memorandumot intéztek a pékmesterekhez, amelyben a munkabérek 61%-os felemelését kérték. A mesterek kijelentették, hogy hajlandók a követelést teljesíteni, ha a kormány megengedi a kenyérárának újbóli emelését. A minisztérium ezt nem hajlandó

megengedni. — Ma délelőtt a közlekedési minisztériumban Vass József miniszter értekezletet hívott össze, amelyen a pékmunkások megbízottai is megjelentek. Ha a péksztrájk kitör, a főváros kenyérellátása akkor is biztosítva lenne, mert a fővárosi kenyéruzemeket katonai üzemekké alakítják át.

„Meggyalázzák templomainkat“

A Baltazárék lelkiismeretlen rémmeséje, a kálvinista-üldözésnek a köztudatba plántálása irányuló bűnös szándék mára megtermette mérges gyümölcsét.

Délelőtt a Bethlen és a Hatvan u. részein **Meggyalázzák a templomainkat!** címmel izgató röpiratokat dobáltak az emberek közé.

Baltazár Dezső, Márk Endre és gróf Bégenfeld József értesültek erről és felmentek a rendőrségre, hol megtették a feljelentést a röpcédulák terjesztői ellen, minthogy a röpiratokon a „református egyház főfelügyelőse” szerepel mint kibocsátó.

A rendőrség nagy eréllyel fogott hozzá a röpcédula értelmi szerzőinek és terjesztőinek kinyomozásához. Azonban a nyomozás eddigi részleteiről a rendőrség éppen a nyomozás érdekében semmiféle felvilágosítást nem adott ki.

A röpirat főbb részeiben a következőket mondja:

Meggyalázzák a templomainkat!

Üsd a reformátust!

Krisztusban testvérek! Hívek! Keresztyének! Reformátusok!

Ha volna szónk, amely a legmesszebb hangzana, azzal kiáltanánk. De van haragunk, mely ég és gyújt és amely lesulyt a mi erős várunkra, a mi istenünknek ellenségeire, s ezzel a szóval kiáltunk felétek és ezzel a kihívott haraggal hívunk föl benneteket a mi megtámadott várunknak, a mi meggyalázott hitünknek védelmére.

Nem szabad keresztyének lenni, nem akadáhat köztünk egy áruló hívő, aki föl nem sorakozik a mi sorainkba a leggyalázatosabb módon bemocskolt templomunk, templomaink, hitünk, erős váraink megvédelmezésére.

Tudjátok, hallottátok mi történt Debrecenben? Ha nem tudátok, ime borzadva és szívetekben felháborodva vegyétek tudomásul, hogy aztán bosszualló karjaitokat védelemre lendíthessétek.

Ami Debrecenben történt, ahoz hasonló nem mutat föl hitünkért szenvedett megalázásaink történetében.

Azért, mert hívő testvéreink Debrecenben, a mi legerősebb várunkban nem engedték a mi hitünket és akaratunkat háttérbe szorítani, letiportatni, azután a mi hitünk szentélyét és várát, a templomot, ide nem írható módon meggyalázták, bepiszkitva, emberi ganajjal berondítva az Ur asztalát és az egész templomot: összetépve és szennyes lábuk alá tiporva szentélyünk minden kegyeserét. Püspökünket Baltazár Dezsőt börtönbe vetették. A templom falára pedig ezt írták: „Üsd a reformátust.“

Ugye összeszorulva borzad össze a szívetek s a haragtól görcsösödve szorul ökölbe kezetek?

Hívek! Keresztyének! Reformátusok! Ugy látszik, új megpróbáltatást küld miránk a mi istenünk, annyi üldöztes, szenvedés, harc után, de mi ezt az új harcot is győzelmesen fogjuk megvívni. Mert ime harcot üzentek nekünk a gonoszok, akik ilyen iszonyu gyalázzal meggyalázták a mi templomunkat, a mi hitünket. Harcot üzentek, hogy legyőzzenek minket, aztán börtönbe dobnak. A zsidók után hát mi következünk, most minket akarnak a magukat keresztyéneknek nevező haramiak, templomgyalázók, istenkáromlók kiírtani.

Harcot üzentek, meggyalázták, megfenyegettek! Hát legyen ám harc a bitang haramiak, a templomromboló gyalázók ellen. A mi erőnk még senki meg nem törte s győzedelmes-

kednünk kell új, hitvány, alávaló ellenségeink felett is.

Legyen hát harc! Üsd a reformátust!

Azonnal és mindenütt talpraállani és meg kell kezdeni a harcot elvetemedett, alávaló megalázók ellen, a haramiak, a rablók, a gyilkosok, a mi istenünket oly irtóztos módon meggyalázó bitangok ellen.

Ők mondták ki a harcot, mi majd folytatni fogjuk. Üsd a templomgyalázó bitangokat. Erre a harcra hív fel benneteket!

az Egyházi Főfelügyelőség.

Mindenesetre meggondolandó, hogy észszerű és időszerű-e a Nagytemplomnak országos ünnepek között való újraavatásával tápot és alkalmat adni a zavarosban halászni kívánó elemeknek a közrend, közbéke és köznyugalom felborítását célzó törekvéseik elérésére és esetleg a szenvedélyek kárhozatos kitörésére! . . .

Meghalt a száműzetésben

Páris, márc. 2. (Nemz. Sajt. tel. jel.) **Nikita**, (Miklós) montenegrói király meghalt. Haláláról értesítették az olasz királynét, Nikita leányát, és az olasz királyt, akiket a temetésére várnak. A temetés időpontja még nincs megállapítva.

Felhívás a „Magyar Szövetség“ volt tagjaihoz!

Az oláh megszállás ideje alatt városunkban „Magyar Szövetség“ név alatt egy egyesület alapítása kezdeményeztetett, mely egyesületnek kitűzött célja volt a keresztyén szellem ápolása, a magyar nemzeti öntudat fejlesztése és a destruktív irányzatok elleni küzdelem. — Mielőtt ez a szövetség forma szerint is megalakult volna, a megszállás alól már előbb felszabadult fővárosban megalapított az „Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga“ és folytatólag Debrecenben is — az oláh megszállás alól való felszabadulás után — megalakult a Ligának itteni osztagja.

A tervbe vett „Magyar Szövetség“ alapítói ekkor 1920. évi március hó 30-ik napján tartott ülésükben elhatározták, hogy a „Magyar Szövetség“-et formászerűen nem alakítják meg, hanem annak tagjait a teljesen azonos célú Liga itteni osztagjába való belépésre szólítják fel s a szövetség — tagdíjából befolyt — vagyonát is a Liga itteni osztagjának adják át.

A nyomdászok sztrájkja

Budapest, márc. 2. (Nemz. St. Irod. jel.) A nyomdászsztrájk változatlanul tart. A tárgyalások folynak. Ma is csak a két rendkívüli lap jelenik meg.

Kiüldözik a magyarságot

Komárom, márc. 2. (Nemz. St. Irod. jel.) Pozsonyból 25 magyar és német hivatalnokot bocsátottak el, illetőleg utasítottak ki a cseh rendőrség, mivel a kitűzött időre nem tudták elsajátítani a tót nyelvet.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök Igazságban:

Hiszek Magyarországot feltámadásában.

Amen.

Belmissziói tanfolyam

A debreceni Testvér-Egyesület, azok részére, kik az egyházi építő munkában tevékeny részt ohajtanak venni, vagy középiskolai vallásos ismereteiket ohajtják felfrissíteni, f. évi április hó 11-én kezdődőleg, 3 hetes belmissziói tanfolyamot rendez. A hasonló tanfolyamot, amilyen országunkban eddig egyedül a fővárosban tartott az ős és tél folyamán, — ott népszerű teológiai tanfolyamnak nevezték. Rövid, enciklopédikus modorban nyújtja a tanfolyam mindazokat a vallásos ismereteket, amelyekre a ma embereinek szüksége van, hogy szilárd bibliai alapon nyugvó, egységes világnézete kialakuljon. A tanfolyam programja s előadói a következők lesznek: 1. Bibliáismertetés, 6 előadás, Uray Sándor ref. lelkésztől. 2. Keresztyén hit- és erkölcsstan, 3—3 órán, S. Szabó József vallástanártól. 3. Apologétika (hitvédelem), 4 órán, Szele Miklós vallástanártól. 4. Ker. egyháztörténelem, 6 órán, dr. Révész Imre lelkésztől. 5. Belmisszió ismertetése, 6 órán, Makay Lajos diaconissa-lelkésztől. 6. Külmisszió, 2 órán, Nagy István vallástanártól. 7. A Filippibeliekhez írott levél magyarázata, 2 óra ugyanattól. 8. Bibliai földrajz, 2 órán, dr. Szabó Márton tanártól. 9. Bibliai régiségtan, 2 órán, dr. Nagy Zsigmond ny. tanártól. Összesen 36 előadás. A tanfolyam helyiségéről s tanrendjéről később adunk hírt. Akik az előadásokat hallgatni ohajtják, előre jelentkezzenek a Testvér-Egyesület elnökségénél, Kossuth-u. 75. (Ref. lelkészi hivatal), annak jelzésével, hogy az összes előadásokat, vagy közelebből mely órákat akarják hallgatni. Jelentkezési határidő: márc. 25.

A tanfolyam hallgatása díjtalan; tetszés szerinti önkéntes adományokat azonban a tanfolyam költségeire, köszönettel fogad a rendezőség.

Ennek következtében az „Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga debreceni osztagja“ nak választmánya is felhívja a „Magyar Szövetség“ volt tagjait, hogy a Ligába lépjenek be s egyuttal közli, hogy a „Magyar Szövetség“hez befolyt tagdíjából a szervezési kiadások teljesítése után még 1423 korona 50 fill. áll rendelkezésre.

Azokat a volt „Magyar Szövetség“-beli tagokat, akik a Ligába belépni nem akarnak és akiknek kifogásuk van az ellen, hogy a volt szövetségi vagyon a Ligának adassék át — felhívja a választmány, hogy dr. Porszász Károly ügyvédnél a Liga főtitkáránál (Darabos u 17 sz.) jelentkezzenek s befizetett tagdíjaik kívánságukra visszafizettetik.

A jelentkezés végső határideje 1921. évi március hó 15. napja. E határidőn túl való jelentkezés nem vétetik figyelembe.

Az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga debreceni osztagjának választmánya.

— Új rangjelzés az államrendőrségnél.

A belügyminiszter rendeletet intézett az ország valamennyi kerületi főkapitányához, mely az államrendőrség őrsemélyzetének állományában külön tisztikar szervezését írja elő. Az újjászervezéssel kapcsolatban a rendőrlégynek új rendfokozati jelölést kapnak. A próbaidős rendőrnek nem lesz rendfokozati jelvénye. A másodosztályu rendőr egy rozettát, a harmadosztályu két rozettát, a rendőrelőnök koszeny ezüst paszomántot kap két rozettával, a főellenőr koszeny ezüst paszomántot három rozettával, a rendőrmester egy ezüst csikot és rozettát, disztinkciója mellett egy kis fényezett gombot, a rendőrtörzsőrmester disztinkciója ugyanilyen, de két rozettával.

— **Só érkezett.** A Hangya szövetkezet részére 11 és fél vagon só érkezett, melyet részben jegyre, részben jegy nélkül bocsátanak a fogyasztó közönség rendelkezésére.

NAPI HIREK

Elégtételt

szolgált a debreceni államrendőrségnek és vezetőjének, a legfőbb felügyeleti hatósága: a belügyminiszter. A Kálvinisták Templomegyesületének alapszabályait a felterjesztett alakban nem hagyta jóvá s most a polgármester újfán külön is figyelmezteti az alakulóban levő egyesületet arra, hogy, hogy a debreceni államrendőrség vezetőjének kormányrendeleten alapuló titulát tisztelgetben tartsa. A kedélyek felzaklatását célzó, lelkiismeretlen romboló szándékot így a legilletékesebb helyről szoritották vissza, kiiktatván arra, hogy a fenálló törvények és törvényes rendelkezések egyformán kötelezők mindenkire, még a püspöki udvarra is... Reméljük, ezek után egyidőre elhallgatnak a sunyi, alátomos célozgatások, elfogult és pártoskodó hatósági intézkedésekről, vagy legalább is remélhetjük azt, hogy nem akad józan magyar ember, aki még mindig felül a „kálvinista-üldözés” dajkameséjének...

— **Uj rend az áramszolgáltatásnál.** Ugy látszik, a szénszállítmányok elég pontosan érkeznek, mert a világítási vállalat tegnapi jelentése szerint a villamos áramszolgáltatás március 4-től kezdődőleg reggel 6 órától éjjel után 2 óráig, a gázzolgáltatás reggel fél 7 órától délután 2 óráig és este fél 7 órától 9 óráig lesz. Villamos közlekedés a régi marad.

— **Rendelet a lovak tulajdonjogának megállapításáról.** Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter rendeletet fog kiadni a német, görög és román lovak tulajdonjogának megállapításáról s az ezeknél szükséges intézkedésekről. E tárgyban eddig három rendelet jelent meg. A mostani rendelet szerint a kétes tulajdonjogu lovak megmaradnak a gazdák tulajdonában, sőt a tulajdon felderítésének folyamata alatt is megtarthatják a lovat, hogy a tavaszi gazdasági munkálatokat zavartalanul végezhessék a gazdák.

— **Eljegyzések.** Pásztor Lajos—Tóth Margit, Simon László—Varga Gizella, Farkas Lajos—Nagy Erzsébet, Agárdi Mihály—Batári Mária.

— **A vöröskereszt egyesület március 10. és 11-iki színházi estéi.** A vöröskereszt egyesület multjához méltó, magas nivóju műkedvelő előadásokat rendez a Csokonai színházban, a háboru alatt nagyon is kiürült pénztára javára. Kardoss Géza igazgató fáradságot nem ismerő nemes ambícióval tanítja a dilettánsokat és rendezi a darabokat. Színrekerül a Huszár szerelem Murai pompás vígjátéka 2 felvonásban. A szereplők egytől-egyig kitűnően játszanak, u. m.: Madzar Péter, Oroszné Ferenczy Ily, Rostás Edith Hegedűs Ica, dr. Bóka Tibor, dr. Balla Bertalan, dr. Dávid Géza, Mikecz Gábor, Laczkó József, Szoboszlai Sándor. A II-ik (Schiller) Stuart Mária-jából a két királyné jelenete. Bosznay Istvánné mint Stuart Mária szenzációs lesz, Szücs Margit mint Erzsébet királyné, hatalmas és felséges királyné; a többi szereplők Kenedy Hanna, Vass Lusi, Kubányi György a Csokonai színház tagja, dr. Bóka, Mikecz mind kitűnők. Végül az utcai énekes leány című egy felvonásos zárja be a szép estét. A címszerepét Havass Gáborné játsza megrázó drámai erővel és énekel is benne. A partnere Kubányi György természetesen mint professzionista nagy routinnal játsza a szerelmes szerepét. Szele Paula, László József mint koldusok jeleskednek. A darabban mint koldusok, utcai járókelők urleányok és fiatal urak működnek közre, szóval lesz látni és élvezni való bőven. Jegyek Molnár Ferenc üzletében kaphatók Piac, Városház alatt. Kezdeté este 7 órakor.

— **Felhívás Debrecen város nemes szívi közönségéhez.** Felhívja az árvaszék azon nemes szívi gyermekszerező családokat, akik egy 5 éves, Erdélyből kiűzött kedves kis fiúcska ideiglenes ellátását hajlandók volnának elvállalni, hogy a városi árvaszéknél (Csapó-utca 19. sz. I. emelet) a hivatalos órák alatt délelőtt 11—12 óráig jelentkezni szíveskedjenek. — **Árvaszéki elnök.**

— **Román leiben kell fizetni az erdélyi magyar tartozásokat 1:1 arányban.**

— **Pálffy József festőművész műterem kiállítása.** Nagy számú előkelő közönség jelenlétében nyílt meg vasárnap délelőtt a kiállítás. Mindenütt az elismerés és elragadtatás hangját hallhattuk, melyet a kiállított művészi munkák igazán a legteljesebben megérdemelnek. Mindenkit meglepett a kollekcio óriási anyaga, hiszen több mint 400 kép van kiállítva. Mindenki meglepetti a lelkivilágának, egyéniségének, izlésének megfelelő képet. A kiállítás márc. 8-ig lesz nyitva és ismételt felhívjuk olvasóink figyelmét e művészi eseményre. Nyitva 10—1-ig és délután 3—5-ig, a Hatvan-utcai főreáliskolai műteremben. Megtekintés díjtalan.

— **A korompai vasgyár munkásai a lisztadagok leszállítása és 90 százalékának kukoricaisztból való kiszolgáltatása miatt fellázdak.** Véres összetűzés volt a csendőrökkel, akik 2 munkást agyonlőttek és hetet súlyosan megsebesítettek. Kihirdették az ostromállapotot.

— **Házasságkötések.** Sipos Zoltán—érkenézi és okányi Szilágy Mária, Friedlander Henrik—Nemes Olga, Stuhl Lázár—Goldstein Háni, Veres Bálint—Sorban Ágnes, Csercsa József—Bajor Zsuzsanna, Toma János—Major Julianna.

— **A liget vermesoldali földek eladása.** Mint már megirtuk, a tanács nyilvános árverésen eladta a „Liget vermes oldali” városi földeket. A belügyminiszter most ezen városi földek eladását jóváhagyta s erről értesítette a tanácsot. A vásárt jóváhagyó leirat azonban kiköti, hogy az eladási ár csak kormányilag jóváhagyott kölesönökre fordítható.

— **Több mint félmilliárd korona vámitelték szedtek be 1920-ban a behozott áruk után, míg a kivitel vámiteltéke mindössze 3-2 millió korona volt.**

— **A Nyukosz debr. ceni főcsoportja felhívja a Nyukosz tagokat, hogy a fél évre kiállított tagsági jegyüket a hivatalos helyiségben, Csapó-utca 21. sz. alatt, hivatalos órák alatt délután 4—6-ig mielőbb átvenni szíveskedjenek.** Egyben figyelmezteti az egyesületbe belépni óhajtókat, hogy a „Nyukosz”-ba való beiratkozások, befizetések csakis a hivatalos helyiségben eszközölhetők.

— **Felhívás a betöréskárosultakhoz.** Mindazok, akik az utóbbi időben betörés (különösen padlásfeltörés) folytán kárt szenvedtek, valamint az érdekelt biztosító intézetek felkértek, hogy címüket dr. Brück István ügyvédnél Piac-utca 21. sz. alatt adják le.

— **Az Osztrák—Magyar Bank 200 millió aranykészletéből 50 milliót követelnek az utóállamok.**

— **Lakásokat keresnek a közigazgatási tanfolyam hallgatói.** A Debrecenben március hó közepén megnyíló községi közigazgatási tanfolyam hallgatóinak elhelyezésére nagyobb számú hónapos szobákra lenne szükség. Felkérem Debrecen szab. kir. város hazafias közönségét, hogy e célra alkalmas nélkülözhető szobáit a bérösszeg, vagy esetleg kívánt más ellenszolgáltatás megjelölésével a tanfolyam igazgatójánál (Vármegyeház I. emelet 25. ajtó) szóval vagy írásban sürgősen bejelenteni szíveskedjék. — **Az igazgatóság.**

— **Rendőri hírek Lopások:** Grün Miklós Széchenyi-utca 5 szám alatti lakos üzletéből ismeretlen tettes ellopott egy pár cipőt 2000 korona értékben. — **Katona József** Huszár-utca 13a szám alatti pincéjéből tegnap délelőtt ismeretlen tettes 1 darab plémuth jércét lopott. A rendőrség mindkét esetből kifolyólag erősen nyomoz.

— **A tolvaj cigány.** A rendőrség tegnap letartóztatta Lakatos Mihály nyírható cigánylegényt. Lakatos tegnap a Csicsogón egy ismeretlen asszonytól egy fekete nadrágot lopott s azt azonnal árulni is kezdte. A rendőrszemenek azonban gyanus lett a cigány, igazoltatta, ám a nadrág eredetéről nem tudott semmi közelebbit. Bekísérték a tolvaj füstöst a rendőrségre, ahol eljárás indult ellene.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

— **Szemérmelennül hamisítják a statisztikát a csehek.** A „Pressburger Zeitung” értesülése szerint a cseh népszámlálás eredménye Kassán a következő volt. Tót 50%, rutén 35 és magyar 15%. Igaz ugyan, hogy sok magyart elűztek a csehek, de azért így is a legszemérmelenebb hamisítás azt állítani, hogy a mai Kassán csupán 15 százalék a magyar.

— **Magyar titkárságot állított föl a kormány a népszövetség genfi vezértitkárságánál és vezetésével Réz Mihály egyetemi tanárt bizta meg.**

— **A Szent Erzsébet egyesület** ma délután 4 órakor a népszövetségi otthonban választmányi ülést tart, melyre a tagok megjelenését kéri az elnökség.

— **Felhívás a dohánytermelőkhöz.** A polgármester közli a város érdekelt lakosságával, hogy a saját használatra való dohánytermelés iránti kérelmekkel az arra jogosultaknak a hirdapokban előzőleg közzétett tájékoztatástól eltérőleg nem a városi polgármesteri, hanem a városi adóhivatalhoz Városháza adóhivatali épület I. emelet 3 sz. kell fordulni.

— **A Szent László dalárda** ma, csütörtökön rendez daloráját a róm. kath. elemi fiúiskolában tartja meg este fél 7 órai kezdettel.

— **Halálozások.** Dr. Balla Béla 55 éves, Fási Imre 8 hónapos, Nemes Sándor 76 éves, Morvai József 76 éves, Fürkő Erzsébet 18 éves, Kovács László 46 éves, Bör Józsefné Kovács Julianna 56 éves, Lüdmán Sándor 8 éves.

— **Petri Elek püspök nagy beteg.** Petri Elek református püspök régebbi idő óta betegeskedik. A napokban belső vérzést kapott és súlyos betegen szállították be a Szt. Rókus kórházba.

— **AMERIKAI GUMMIHASKÓTÓK** és csipőszoritók, gummiharisnyák 4 centimétertől 40 cm. szélességig, haskötő gummi, gummi és rugós sérvkötők, eredeti newyorki áru pólyagummi, irigátorgummi és mindenféle gummi-áru kapható Vitáriusnál, Debreczen, Piac-u. 16.

— **Hangverseny.** Baranyi János európa-szerte ünnepezt zongoraművész városunkba érkezett s a Debreczeni Vonósnégyes Társasággal az 5-iki szombati Beethoven-estélyre a próbákat megkezdte. A mester szólóestélyét 8-ikán kedden tartja. Mindkét magas nivóju hangversenyre bérlet és napijegyek Gárdos könyvkereskedésében válthatók.

— **Gazdálkodó ifjak** táncanfolyamának a bevezető táncestélye (Próbabálja) a hó 5-én, szombaton lesz megtartva a Royal disztermében, d. u. 4 órai kezdettel. E hó 6-án vasárnap álarcos bál lesz.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

SZÍNHÁZ.

— **A fősvény.** (—) Molière vígjátéka 3 felvonásban.) A vígjátékírás nagy mesterének, a francia Molièrenek utólréhetetlen remekművét újította föl a Csokonai-színház kedd esti előadása keretében. A darab maga egyike a világirodalom legbámulnabb remekeinek, nemcsak azért, mert kifogyhatatlanul gazdag komikai értező benne végig, hanem legfőként azért, mert ebben alkotta meg Molière a fősvénynek azt az alakját, mely jellemfestés szempontjából máig is egyedülálló a világirodalomban. Harpagon neve ma már fogalom minden intelligens ember előtt, fogalma a fősvénységnek, kapzsiságnak, a pénzért mindenre kapható erkölcsi alacsonyágnak, fogalma a lelketlen, szívtelen apának, az embertelen, szánalmat és kíméletet nem ismerő gazdának, a ravasz és számító barátának, fogalma mindannak, ami rossz, aljas és hitvány csak lehet az emberben. Molière nem egy fősvényt ábrázol Harpagonban, hanem ábrázol minden fősvényt, s ábrázolja általában a fősvény embert, ahogy érez, gondolkodik és cselekszik. Talán nincs is olyan fősvény a vi-

lagon, akiben ily tökéletes együttesben föllelhető volna minden, ami emberi rossz csak létezik, mint ebben a moliérii fősvényben. — Az előadás kielégítette várakozásunkat. *László Gyulában* ezúttal sem csalódtunk, mert finom érzékkel, igazi odaadással és művészi képességeinek teljes kihasználásával játszotta meg nagyon nehéz szerepét. Elismeréssel kell adoznunk még *Egyed Lenkének*, *Székely Zizinek* és *Turay Lenkének*, akik szintén tehetségük legjavát vitték színpadra, de díszértelemmel érdemelnek *Bánhidyt József*, *Szendrőt Gyula*, *Nádossyt István* és *Mátray Jenő* is.

Ma lesz az Oláh—Tatay premier. Ma este lesz Oláh Gábor és Tatay Zoltán „Fekete pillangó” című operett szenzációsnak ígérkező bemutatója. Az énekes személyzet nagy buzgalommal készül az előadásra, melynek színházi körökben nagy sikert jósolnak. A két illusztris debreceni szerző premierjén Debrecen előkelő társadalmi fogadtatók adni, sőt az előadás iránt budapesti színházi körökben is érdeklődés nyilvánul.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Bérletszünetes előadásban kerül bemutatásra *A fekete pillangó* operett. A nagy érdeklődésre való tekintettel a jegypénztár már előre árusítja a jegyeket.

Xa-Xa amerikai dsungel kalandor történet 4 részben 26 felvonásban, az amerikai filmgyártás remeke. Inanita Hansen az elragadó szépségű és páratlan vakmerőségű színésznő és G. Chesebro a bátor és déleleg amerikai színész még eddig filmen nem látott vakmerő produkciókat mutatnak. Bemutatja az Uránia. Jegyelővétel.

A gyémánt palota. Gontrad Schnek bűnügyi regénye 5 felvonásban, bemutatja ma az Apolló.

A tőzsde.

Zürich, március 2. Magyar korona 130. Magánértékesítés szerint 135—148-ig jegyezték. Budapest, március 2. A valuták árfolyama magánforgalomban igen alacsonyan állott. Dollár ma is 500 alul volt.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vagy **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Művészet

A második bójt délután kedden d. u. 5 órakor folyt le a vármegyeháza dísztermében, amely ez alkalommal szorongásig megtelt keresztény közönséggel. Első szám gyanánt *Ferenczy Viktor* énekelte el Schubert „Ave Mária”-ját; gondos előadása, pompásan csengő hangja nagy tetszést váltott ki a hallgatóságból. Második számul *Bessenyei* Fábry Irma zongorázta el Raubmaunoff „Prélude”-jét és Reger „Capriccio”-ját. A művésznő mindkét darabban kifejezte teljes precízitással a benőkö rejlt szépségeket: az elsőben az orosz néplélek jajongása zokogott fel megrázó keserűséggel, a másodikban egy bohém kedély szelimes ötletei sziporkáztak; ugy a mélyen érző lélek megnyilatkozása, mint a káprázatos technika, egyaránt kiérdemelték azt a zajos ünneplést, melyben a közönség a művésznőt résziesítette. Az este várva-várt programmpontja *P. Padalik* Bertalan szent domokosrendi plébános ünnepi beszéde volt. A felvetett kérdésekre olyan tisztult világnézettel és a bensőséges hitélet akkora tisztaságával felelt meg, amely minden keresztény magyar ember általános vallható meggyőződése lehet. Fejtegetéseiben semmi felekezetiesség sem volt. Különösen lelkes és hosszas tetszést váltottak ki azon részei a beszédének, melyben azt magyarázta, hogy mi, keresztény emberek, ne csináljunk szándékosan, egymás iránt való ellenségeskedéssel sok Krisztust, hanem szegezzük szemünket a Golgotára és ott megjelve az egyetlen, az igaz Megváltót, induljunk egy akaratlan, egyetértéssel nemzetünk feltámasztására. Ez az újjáteremtő munka pedig nem zsidóüldözés, hanem a keresztény magyarság szakadatlan keresztényen cselekvése, mely a ke-

resztényen vallásérvölését beleviszti nemzeti életünk minden megnyilvánulásába úgy az anyagi, mint a szellemi téren. A szónok világos okfejtése, meggyőződései hite, lendületes és az utolsó betűig megérthető előadása méltán aratott igen meleg elismerést. Végül meg kell említenünk a román. kath. vegyeskarrol is, mely *Koliventz* Rezső tanár kifogástalan vezetésével két pompás énekszámot adott elő: Verdi „Imá”-ját és Róffy megzenésítésében a magyar Híszkegyet. Gyümölcsöző gazdagodással lelkünkben hagyjuk el a gondosan megrendezett estét.

Páricsy—Vass—Dalmy hangverseny. Elsőrendű művészi élvezetben lesz része Debrecen zenekedvelő világának. E hó 14-én este 7 órai kezdettel a városi zenede hangversenyteremben muzsikál a fiatal művészgeneráció legtehetségesebb tagja: *Páricsy Pál*. Műsorán Szindring legszebb koncert-számait szerepelnek, továbbá modern olasz szerzők bájos szerzeményei. *Vass* Mancini a Mascagni „Parasztbeesületé”-ből énekel valamint a Tosca imáját, s végül apró könnyed dalokat. Mindkettőjüket *Dalmy Bertus*, a zenede legkiválóbb zongorajátékos növendéke kíséri zongorán. Már most felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét erre a nem mindennapi zeneestére.

Apró hirdetések.

Házhelyek

részletfizetésre eladók a vagóhid mellett villamos és kőut mentén, Bihar-után 200—300 négyszögöl területre felelő, amelyeken azonnal építhető lehet, építkezési pedig veteményezésre is alkalmas. Érdeklődők jelentkezhetnek — Gazdák Bankja Kossuth-u. 17.

Niessner Aladár

okleveles mérnök magánmérnöki irodáját a püspöki bérpalotában Hatvan-u. I. II. kapu, III. em. 42. sz. a. megnyitotta.

Elsőrendű

női és férfi munkaerőket és gyakorlott kézi himzőnőket állandó munkára felvesz Riskó és Társa női divatterme.

Sesztina Lajos

vaskerekecsé Piac-utca 23. sz.

Rudvas Vaslemez Sodrony és Sodronyszeg érkezett.

Aranyat

mindenfélé ezüstöt, briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám. I. emelet.

Forgács István

művészi Bádócs-u.

Kőváry és Altmann

szűcsök, piac 42. Pannónia épület. Bértillyen a szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I. Bathányi-utca 22. Telefon 1365.

Koros Sándor

terít-szabó kábelben Piac-u. 69. Saját készítésű olgáns férfi blúzok kaphatók.

Felhívás

A gazdasági bizottság a közeli napokban oly értelmű előterjesztést kíván tenni a városi Tanácsnak, hogy a Köntösgáton levő belső terület, továbbá a sámsoni domboknál levő terület tehető tartó kiscgazdák legelőit adassék ki. Hogy ez azonban megvalósítható legyen, ahhoz az szükséges, hogy megfelelő számu és minőségű bika álljon rendelkezésre.

Évgeből felhívom a tehető tartó kiscgazdákat, hogy a tulajdonukban levő két évesnél idősebb bikák átadására vonatkozólag hivatalos helyiségben (Városháza emelet 8. sz. szoba) március 15-ig jelentkezzenek. Megemlíteni kívánom, hogy a bikák ingyen legelőt kapnak és ezepekivül minden tehén után 50 korona bika bér fog beszédelni.

Debreczen, 1921 március 1.

Városi főszámvevő.

Köztudomásu!

hogy aranyért, briliánsért és hamis fogért a legmagasabb napi árakat fizetem

Benedikt Jenő

aranyműves és ékszerész Verbőczy-u. 2. sz. Iparkamara.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt

A Tócsóskertben

Nemes-u. 7. sz. a. 950 □ területű föld konyhakerészetre alkalmas, rajta jó készületű lakóházzal

eladó

Mindennemű ajándékok

Parfümök kimérve és adjuvával, Manikour, Parfüm és Fésűkzetták, mindentéle piperecikkek, szappanok stb. Korzó „EVA” szikkenőcs és szappan legolcsóbban szereshetők be a Telefon 14-80

Korzó Droguerában Piac-utca 42.

SPORT.

Kombinált csapatok mérkőzése. Vasárnap, március 6-án nyílik meg a tavaszi footballszezón. Szezonnyitónál a kerület két kombinált csapatot szerepeltet, hogy már most láthassa a játékosok formáját s csakugyan a 11 legjobb játékost állíthassa be a válogatott csapatba. A válogató bizottság a következő két csapatot állította össze: **A. csapat.** Konez DNYSC—Fried DKASE, Berták DVSC—Megyeri DVSC, Porosalay DEAC, Papp DMTK—Barta DTK, Szotyori DMTK, Szolárszky B. DVSC, Mező DMTK, Polánczy DVSC. **B. csapat.** Patroc DKASE—Baik DKASE, Glatz DMTK—Deutsch I. DKASE, Ádám DMTK, Simon DTE—Janó DVSC, Megyeri DVSC, Tarkányi DTE, Németh DVSC, Czövek DEAC. **Tartalékok:** Balla, Szolárszky II. DVSC, Fodor, Ökrös DMAC, Klov, Kron DKASE, Hépaszky. A mérkőzés vasárnap délelőtt 10 órakor lesz az újtóterti pályán, ahol a kijelölt játékosok pontos megjelenése kötelező. A mérkőzésnek tréningjellege lesz. Nyilvános lesz ugyan, de belépődíjat nem kell fizetni.

A bíróküldő-bizottság ülése. A bíróküldő-bizottság esütörtökön délután 6 órakor ülést tart a svájci tejesarnokban.

Felhívás az összes sport-egyesületekhez. A Magyar Footballbíró Testület debreceni alosztályának propaganda bizottsága határozatot hozott, mely szerint az összes footballszakosztályok részére 2—3 tagból álló footballbíró-bizottság a játék szabályairól és a legyelemről előadást, illetve vitacstét rendez. E munkához az M. F. T. a szakosztályi vezetők támogatását kéri. Ezton kérjük az egyesületi vezetőket, hogy azt a napot, — lehetőleg a szakosztályi ülés napját — amikor az előadást megrendezni óhajtják, jelezzék be mielőbb a svájci tejesarnokba. — Előadó.

Felhívás

Felhívatom az összes városi alkalmazottak és nyugdíjasok, hogy a még ki nem váltott kedvezményes cipőutalványokat f. hó 7-ig bezárólag a számvevőség 14. sz. szobájában vegyék át, mert ellenkező esetben igényüket elvesztik.

Debreczen, 1921 március 1.

Városi főszámvevő.

Tuskófa

valamint Bükkfa békta, szén vagonételekben kapható

Polanszky Oroszt tűzifa és szénkereskedőnél Szoboszlai-ut J.B. Telefon 181.

2969—2970/1921.

Árverési hirdetmény

A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező: Fűvészkert-utca 5—7 számú házastelek 315.000—K Hadházi-utca 16. sz. telek 32.000—K. József kir. herceg-utca 46. sz. házastelek 180.000 K és a Wesselényi tér 9—10. sz. házastelek 300.000 K kikiáltási árral 1921. évi március hó 8-án, délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében nyilvános szobeli árverésre bocsáttatik. Árverési feltevételek a városi számvevőségénél (I. em. 10. sz. szoba) megtekinthetők.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a. Debreczen, 1921 márc. 1.

A városi tanács.